

Onderwerp: Wijziging verordeningen Participatiewet

Schiermonnikoog, 1 december 2016

Aan de Gemeenteraad

De gemeenteraad heeft op grond van de Participatiewet enkele verordeningen vastgesteld. Er zijn verschillende aanleidingen om deze verordeningen aan te passen:

- Inwerkingtreding van de Wet Taaleis, en de Wet Harmonisatie instrumenten bevordering arbeidsdeelname per 1 januari 2016;
- Inwerkingtreding aanpassing Fraudewet per 1 januari 2017;
- Jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep;

Wet Taaleis

Op 1 januari 2016 is het nieuwe artikel 18b in de Participatiewet toegevoegd. Dit artikel bepaalt dat een persoon die een uitkering ontvangt de Nederlandse taal moet beheersen. Zolang deze persoon de Nederlandse taal onvoldoende beheerst en hij zich niet inspanst om het vereiste taalniveau te behalen schrijft de Participatiewet een verlaging van zijn uitkering voor. De belanghebbende moet door bepaalde documenten over te leggen aantonen dat hij de Nederlandse taal voldoende beheerst. Als hij deze documenten niet kan overleggen moet het college hem een taaltoets afnemen. Artikel 18b voorziet niet in de mogelijkheid om deelname aan zo'n taaltoets af te dwingen. Aan de afstemmingsverordening wordt daarom het niet meewerken aan het afleggen van de taaltoets als afstemmingswaardige gedraging toegevoegd om te voorkomen dat de medewerking aan het toetsen van de taaleis wordt gefrustreerd.

Jurisprudentie CRvB

Het schenden van de medewerkingsplicht is in de huidige verordening niet omschreven als maatregelwaardige gedraging. Het betreft de wettelijke verplichting om "desgevraagd de medewerking [te verlenen] die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet". Bij een schending van deze verplichting kan het college het recht op bijstand maximaal acht weken opschorten. Maar als het niet nakomen van deze verplichting geen invloed heeft op het recht op bijstand kan het college niet overgaan tot opschorting. Het kan bijvoorbeeld gaan om het niet verschijnen op een oproep om te verschijnen in het kader van arbeidsinschakeling. Het college heeft dan de bevoegdheid om de bijstand te verlagen op grond van de afstemmingsverordening. Omdat een dergelijke maatregelwaardige gedraging niet in de verordening is opgenomen wordt deze toegevoegd.

Jongeren die verwijtbaar geen scholing volgen

Artikel 12 van de Maatregelverordening bepaalt de verlaging in geval van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Daarvan is sprake als door verwijtbaar gedrag eerder of langer een beroep op bijstand wordt gedaan. De regering is van mening dat jongeren (tot 27 jaar) geen bijstandsuitkering zouden moeten ontvangen, maar werken of studeren. Op grond van artikel 13, tweede lid, onderdeel c van de Participatiewet heeft de jongere daarom sinds 1 juli 2012 geen recht op algemene bijstand als hij uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen en in verband daarmee aanspraak heeft op studiefinanciering, dan wel in verband hiermee geen aanspraak heeft op studiefinanciering, maar de jongere dit onderwijs niet volgt. Bij zijn aanvraag moet het college daarom beoordelen of de jongere een opleiding kan volgen. Hiertoe heeft het college beleidsregels vastgesteld. Het uitgangspunt is dat de jongere een beroepskwalificatie voor een beroep met arbeidsmarktperspectief heeft. Als de jongere geen beroepskwalificatie heeft en op grond van deze beleidsregels leerbaar wordt geacht beëindigt het college de bijstandsuitkering met ingang van de eerstvolgend mogelijk instroomdatum voor een opleiding (in de regel per 1 september en 1 februari van ieder jaar).

Wanneer de jongere zich na deze beëindiging desondanks toch weer meldt voor een uitkering omdat hij geen opleiding volgt moet het college beoordelen of de jongere zich voldoende heeft ingespannen om een passende opleiding te vinden en te volgen. Als hij dat verwijtbaar niet of onvoldoende heeft gedaan is er sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid: zijn (hernieuwde) bijstandsafhankelijkheid was te voorkomen geweest omdat hij met studiefinanciering in zijn onderhoud had kunnen voorzien. Op grond van het huidige artikel 12 van de verordening legt het college dan een maatregel op van 25% van de bijstandsnorm gedurende drie maanden (ervan uitgaande dat gedurende een periode van maximaal zes maanden onnodig een bijstandsuitkering wordt verleend). Een maatregel van deze hoogte is onvoldoende om de jongere tot het gewenste gedrag te bewegen, namelijk het gaan volgen van een opleiding met arbeidsmarktperspectief. Daarom wordt voor deze gedragingen een specifieke verlaging aan de verordening toegevoegd.

De *Afstemmingsverordening* wordt daarom aangepast:

- Artikel 7: toevoegen dat het niet (voldoende) voldoen aan de medewerkingsplicht een maatregelwaardige gedraging is;
- Artikel 7a: verlagen van de uitkering bij verwijtbaar niet afleggen van de taaltoets;
- Artikel 12: maatregel na verwijtbaar niet volgen van scholing
- Artikel 15: toevoegen verwijzingen naar artikel 18b PW (Taaltoets, technische wijziging);

Wijzigen Participatieverordening in verband met no-riskpolis

De no-riskpolis zorgt ervoor dat de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten, wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Bij ziekte kan de werkgever een beroep doen op een door de gemeente vastgestelde no-riskpolis. Gemeenten financieren dit uit het Gemeentefonds (integratie-uitkering Sociaal Domein). In de Participatiewet was opgenomen dat gemeenten het beleid ten aanzien van de no-riskpolis in een verordening dienen vast te leggen. Iedere gemeente regelt daarmee zelf de hoogte en duur van de no-risk-polis.

Met de inwerkingtreding van de Wet Harmonisatie instrumenten bevordering arbeidsdeelname (Stb. 2015, 547 en 548) komt de verplichting voor gemeenten per 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020 te vervallen om het beleid ten aanzien van de no-riskpolis voor de doelgroep van de banenafpraak zelf vorm te geven en te financieren. Het UWV voert de no-riskpolis uit voor de gehele doelgroep van de banenafpraak. Werkgevers die personen met een beperking in dienst nemen, ongeacht of dit een persoon betreft in de Wajong of in de Participatiewet, kunnen daardoor een beroep doen op een landelijke no-riskpolis uitgevoerd door het UWV.

In artikel 8a, tweede lid, van de Participatiewet vervalt onderdeel b in de periode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2021. Dit onderdeel bevatte de verplichting voor gemeenten om bij verordening regels te stellen over de hoogte en duur van een gemeentelijke no-riskpolis voor werkgevers. Daarvoor in de plaats komt in die periode de no-riskpolis bij het UWV op grond van de wijziging van artikel 29b van de Ziektewet in artikel III. Vanaf 1 januari 2021 komt het oude onderdeel b weer terug als nieuw onderdeel c en komt de bevoegdheid hierover regels te stellen ingevolge het nieuwe artikel 8a, derde lid, van de Participatiewet weer toe aan gemeenten. In de *Participatieverordening* wordt artikel 9 verwijderd.

Intrekken Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive in verband met wijziging in de Fraudewet

Op 12 juli 2016 heeft de Eerste Kamer de wijzigingen van de Fraudewet aangenomen. Deze wijzigingen treden op 1 januari 2017 in werking. Artikel 60b van de Participatiewet vervalt per die datum. Dit artikel regelt dat de verrekening van recidiveboetes gedurende drie maanden kan plaatsvinden zonder inachtneming van de beslagvrije voet (de zogenoemde 'robuuste incasso'). De verordening die de gemeenteraden op grond van artikel 8, eerste lid, onderdeel d van de Participatiewet hebben vastgesteld wordt daarom met ingang van die datum ingetrokken. De verordening is nooit toegepast.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,
de secretaris, de burgemeester,

P.G. Küppers

D.J. Stellingwerf